

Banktoezicht van de ECB: toezichtsprioriteiten van het SSM voor 2017

De toezichtsprioriteiten voor 2017 betreffen onderwerpen waaraan het toezicht in 2017 bijzondere aandacht zal geven. Deze zijn gebaseerd op een beoordeling van de belangrijkste risico's voor onder toezicht staande banken, waarbij rekening is gehouden met de meest recente ontwikkelingen in de economie, de regelgeving en het toezicht.

De bronnen van risico's voor de bankensector zijn in kaart gebracht in samenwerking met de nationale bevoegde autoriteiten, met input van de Joint Supervisory Teams (JST's, de gezamenlijke toezichtsteams), door de ECB uitgevoerde macroprudentiële en microprudentiële analyses en rapporten van internationale organisaties. De belangrijke risicofactoren die zijn geïdentificeerd zijn: het klimaat van extreem lage/negatieve rentetarieven, hoge niveaus van niet-renderende leningen (non-performing loans of NPL's) en een zeer bescheiden groei in de landen van het eurogebied, geopolitieke onzekerheden binnen de EU, de reacties van banken en markten op nieuwe regelgeving, een mogelijke omslag in de risicopremie's op de financiële markten, de situatie in opkomende markteconomieën, begrotingsonevenwichtigheden in de EU, gevallen van wangedrag door banken, ontwikkelingen op de markten voor vastgoedfinanciering, cybermisdaad en IT-verstoringen, en de concurrentie van niet-banken. De twee risicocategorieën die het meest blootstaan aan deze risicofactoren zijn het risico verbonden aan het bedrijfsmodel en de winstgevendheid, en het kredietrisico.

Om banken in staat te stellen effectief op deze belangrijke risico's in te spelen, heeft het Europese banktoezicht zijn toezichtsprioriteiten gestroomlijnd. Voor 2017 zullen de volgende drie prioriteitsgebieden bepalend zijn voor het banktoezicht:

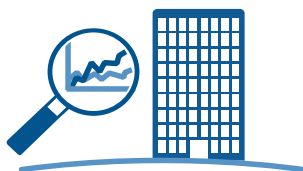
1. bedrijfsmodellen en winstgevendheidsfactoren;
2. kredietrisico, met bijzondere aandacht voor NPL's en concentraties;
3. risicobeheer.

Voor elk van deze prioriteiten zal een aantal toezichtsinitiatieven worden ondernomen; in een aantal gevallen kan de volledige tenuitvoerlegging van dergelijke initiatieven meer dan een jaar in beslag nemen.

De hierboven opgesomde risico's noch de aangegeven toezichtsprioriteiten vormen echter een uitputtend overzicht. Verschillende activiteiten die in dit document niet expliciet worden benadrukt, vinden continu plaats, zoals bijvoorbeeld activiteiten in verband met risico's verbonden aan cybermisdaad. Bovendien zijn op het niveau van de individuele banken mogelijk andere toezichtsactiviteiten noodzakelijk, rekening houdend met de specifieke risicoprofielen van kredietinstellingen. Dat neemt niet weg dat de prioriteiten een essentieel hulpmiddel vormen om de toezichtsacties voor

alle banken op een voldoende geharmoniseerde, proportionele en efficiënte wijze te coördineren, en zo bij te dragen aan een gelijk speelveld en een grotere impact van het toezicht.

Bedrijfsmodellen en winstgevendheidsfactoren

Toezichtsactie:

- Themaonderzoek naar de bedrijfsmodellen en winstgevendheidsfactoren van banken

Bedrijfsmodellen en winstgevendheidsfactoren blijven in 2017 een prioriteitsgebied, met name gezien de langdurige extreem lage/negatieve rentetarieven. Het Europese banktoezicht zal daarom zijn themaonderzoek naar de bedrijfsmodellen en winstgevendheidsfactoren van banken voortzetten. In de loop van dit onderzoek zullen de JST's gedurende geheel 2017 grondige onderzoeken uitvoeren. Een ander aandachtspunt voor het toezicht worden de mogelijke repercussies van het in het Verenigd Koninkrijk gehouden referendum over lidmaatschap van de EU voor onder toezicht staande banken en hun bedrijfsmodellen. Daarnaast zal het Europese banktoezicht onderzoek doen naar mogelijke risico's voor de bedrijfsmodellen van banken die voortvloeien uit de toename van "FinTech" en concurrentie van niet-banken.

Kredietrisico, met bijzondere aandacht voor NPL's en concentraties

Toezichtsactie:

- Leidraad en toezichtsdialoog inzake NPL's
- Themaonderzoek naar IFRS 9

Kredietrisico blijft ook in 2017 een belangrijke toezichtsprioriteit. Bij een aantal instellingen blijft er sprake van een groot aantal NPL's. Het Europese banktoezicht, dat voor de banken een leidraad inzake NPL's heeft gepubliceerd, zal door middel van zijn NPL-taskforce de JST's blijven ondersteunen bij follow-upmaatregelen en toezichtsdialoog ten aanzien van de NPL-leidraad en de beoordeling van de NPL's van banken. Tegen de achtergrond van de op stapel staande invoering van "IFRS 9 Financial Instruments", een standaard voor financiële verslaggeving, zal het themaonderzoek naar de mogelijke impact van IFRS 9 op de banken en de mate waarin zij op deze nieuwe standaard zijn voorbereid, worden geïntensiveerd. Om buitensporige concentraties van kredietrisico's bij bepaalde activacategorieën (zoals scheepvaartleningen) te onderzoeken, is het Europese banktoezicht voornemens een nieuwe benadering te hanteren waarin on-site-elementen worden gecombineerd met off-site-elementen.

Toezichtsactie:

- Themaonderzoek naar de naleving van de BCBS 239
- TRIM
- Themaonderzoek naar de uitbestede activiteiten van banken

Risicobeheer

Op dit vlak zijn elementen van de prioriteiten voor 2016 inzake risicogovernance, kapitaaltoereikendheid en liquiditeit gecombineerd met nieuwe aspecten ten aanzien waarvan verbeteringen nodig worden geacht. Aan de volgende initiatieven zal in het bijzonder aandacht worden gegeven:

Naleving van de beginselen voor effectieve aggregatie van risicogegevens en risicorapportage van het Bazels Comité voor Banktoezicht

In tijden van lage rentetarieven, ruime en goedkope centralebankfinanciering, geringe winstgevendheid van banken en de daaruit voortvloeiende jacht op rendement, is het van cruciaal belang voor banken zorgvuldig risicobeheer uit te voeren. Hoge gegevenskwaliteit is een essentiële eerste voorwaarde voor accurate risico-informatie en daarmee ook voor degelijk risicobeheer en -beheersing en uiteindelijk van toereikende kapitaalvereisten. Het Europese banktoezicht zal daarom zijn lopende themaonderzoek naar de mate waarin banken de beginselen voor effectieve aggregatie van risicogegevens en risicorapportage van het Bazels Comité voor Banktoezicht (BCBS 239) naleven, afronden en de JST's zullen zo nodig met de instellingen tot follow-upmaatregelen komen.

Gerichte toetsing van interne modellen (TRIM)

Om de toereikendheid en passendheid van goedgekeurde Pijler 1 interne modellen te beoordelen en te bevestigen en op die manier de geloofwaardigheid van het risicobeheer door banken te versterken, zal het Europese banktoezicht van start gaan met zijn voor meerdere jaren geplande gerichte toetsing van interne modellen (targeted review of internal models of TRIM). In verband met deze toetsing zullen inspecties ter plaatse worden uitgevoerd.

ICAAP's en ILAAP's

Beoordelingsprocedures voor interne kapitaal- en liquiditeitstoereikendheid (internal capital and liquidity adequacy assessment processes - ICAAP's en ILAAP's) zijn voor instellingen van fundamenteel belang bij het beheer van hun kapitaal- en liquiditeitstoereikendheid. Het Europese banktoezicht toetst de ICAAP's en ILAAP's van instellingen in het kader van het Supervisory Review and Evaluation Process (SREP), de procedure voor prudentiële toetsing en evaluatie, en verifieert daarbij of banken adequate procedures hebben ingevoerd om de toereikendheid van hun kapitaal en liquiditeit te beoordelen en in stand te houden. Het Europese banktoezicht is er alles aan gelegen de continue verbetering van de ICAAP's en ILAAP's van banken te bevorderen.

Uitbesteding

Naarmate het scala van activiteiten die banken willen uitbesteden groter wordt, ontstaan er nieuwe risico's in verband met deze uitbestedingen. Het Europese banktoezicht zal daarom van start gaan met een themaonderzoek om de uitbestede activiteiten van banken in kaart te brengen en te onderzoeken hoe de banken de daarmee gepaard gaande risico's (met inbegrip van IT-risico's) beheren.